

Haziran : ağustos 1934 aylarına aid Divanı muhasebat raporu hakkında

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 27/VI/1935 - Sayı : 3039)

No.
892

Haziran : Ağustos 1934 aylarına aid Divanı muhasebat raporları hakkında Divanı muhasebat encümenince ittihaz olunan ilişik mukarrerat Umumî heyetin 12 - VI - 1935 tarihli inikadında kabul edilmiştir (Cild 1 - Sayfa 11 ve Cild 3 - Sayfa 331 ve Cild 4 - Sayfa 67,136).

12 haziran 1935

DİVANI MUHASEBATIN MÜTALEASI

2 — 28 şubat 1340 tarihli muvakkat bütçe kanununun yedinci maddesinde yirmi paradan dîn kesirlerin tay ve daha fazla kesirlerin kuruşa iblâğ edileceği yazılı olup tam yirmi para hakkında bir şey denilmemiş olmakla beraber bu kanunun sureti tatbikını gösterir Maliye vekâletince tanzim edilmiş olan talimatname ile yirmi paraya kadar olan kesirlerin yirmi para da dahil olduğu halde tayyi ve yirmi para ve daha yukarı kesirlerin kuruşa iblâğ edileceği gösterilmiş ve tatbikatta yakın zamanlara kadar bu şekilde devam etmekte bulunmuş iken Maliye vekâletince muvazene vergisi kanununa dair tanzim olunan izahnameye merbut cetvelin

**DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİ
MAZBATASI**

T. B. M. M.

Divanı M. Encümeni

28 - V - 1935

Karar No. 11

Esas No. 3/15

Yüksek Reisliğe

Divanı muhasebatın haziran - ağustos 1934 aylarına aid üç aylık raporu encümenimizce tetkik olunarak ibtiva ettiği 16 frkradan her biri hakkında encümenimizin mütalea ve kararları karşılıklarına yazılarak Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

1 — Bu frkra encümenimizce tefsir mevzuu görülerek ayrıca bir mazbata tanzim olunub Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

2 — 28 şubat 1340 tarihli muvakkat bütçe kanununun 7 nci maddesinde yirmi paradan aşığı kesirlerin tay ve daha yukarı kesirlerin kuruşa iblâğ edileceği yazılı olup tam yirmi para hakkında bir şey denilmemiş olmakla beraber tatbikatta masraflarda yirmi paranın tayyedilerek varidatta kuruşa iblâğı küsuratın tay veya iblâğındaki kanun hükmünün ayrı ayrı iki şekilde tatbiki demek olup eğer kanun yirmi paranın tayyını âmir ise bunun varidatta kuruşa iblâğı bir tedvin mevzuu bulunmakta olduğundan Hükümetin nazarı dikkatinin celbi muvafık görülmüştür.

İktisadî buhran vergisi olarak maaşattan tevkifi lâzımgelen miktarı gösteren sütunundaki rakamlar yirmişer para küsuratın kuruşa iblâğı suretile hesab ve tesbit edilmiş olduğundan buhran vergisinin hesabında Divanla devair arasında ihtilâflar husule gelmeğe başlamış ve mezkûr cetvelin şimdiye kadarki tatbikata uygun bir şekilde tashihi lüzumu Maliye vekâletine yazılmıştı.

Alınan cevabda tam yirmi para hakkında kanunda bir hüküm olmadığı gibi tayyedilmesi lüzumuna dair de bir kayid bulunmadığından mevzubahs olan talimatnamenin bu cihete aid ahkâmını (Devlet varidatının tahakkuk ve tahsilinde yirmi para ve ondan fazla kesirlerin kuruşa iblâğı ve yirmi paradan noksan kesirlerin de tayyedilmesi lâzımgeleneği) şeklinde tadil edilerek keyfiyetin bu suretle tamimden tebliğ edilmiş olduğu bildirilmiştir. 28 şubat 1340 tarihli kanunda gerçi tam yirmi para hakkında sarıh bir hüküm mevcud değilse de mezkûr kanunun sureti tatbiki hakkında tanzim olunub şimdiye kadar tatbik edilmiş olan talimatname ile gerek varidat gerek masrafta yirmi para da tayya idhal edilerek ondan fazlasının kuruşa iblâğı esası kabul edilmiş ve bu güne kadarki tatbikat ta bu merkezde bulunmuş olduğu halde bunun masraf tediyelelerinde yirmi paranın tayyi ve yalnız varidata aid küsuratta kuruşa iblâğı suretinde tadili tahsil ve tediye muamelelâtına şamil bir hükmü kanunînin tahsilde başka ve tediye de başka bir şekilde tatbiki gibi bir vaziyet ihdas etmekle beraber tatbikatı cariye hilâfına tam yirmi paranın kuruşa iblâğı maksadı kanuna da uygun görülememektedir.

3 — Tavşanlı kazası İstiklâl mektebi muallimi Hasan Tahsin Efendi yetimlerine eski hükümlere göre muhassas maaşın 2097 numaralı kanuna tevfiikan tadilinde eski hükümlere göre müteveffanın ceddese muhassas maaşın da yeni kanuna nazaran tadil olunduğu görülmüş ve mezkûr kanunun 48 nci maddesinde ise ceddeden bahsedilmemiş olmasına nazaran yapılan muamelenin mesnedinin bildirilmesi hakkındaki izahata da 48 nci maddede ceddeden bahsedilmemiş ise de 2097 numaralı kanunun sureti tatbiki hakkındaki Divanı muhasebete ittihaz olunan kararın 7 nci fıkrasında validelerin birinci derece yetimler meyanına konulması kabul edilmiş olduğundan

3 — 1683 numaralı tekaüd kanununun 48 nci maddesinde ceddeden bahsedilmemiş olmasına göre eski hükümlere göre muhassas tekaüd ve yetim maaşlarının 2097 numaralı kanuna tevfiikan tadilinde eski hükümlere göre müteveffanın ceddese muhassas maaşın da yeni kanuna göre tadili mümkün olamayacağı ve eski hükümlere göre iktisab olunan bir hakkın hususî idareler memurin ve eytamının yeni kanun hükümlerinden istifadelerini istihdaf eden 2097 numaralı kanunla tamamen nezedilmiş olduğu telâkki edilemeyeceği cihetle eski hükümlere göre bağlanmış olan maaşların devamı itasile 1683 numaralı kanunun dairesi şümulüne giren diğer

evvelce eski hükümlere göre maaşa dahil edilmiş olan ceddeler de bu fıkranın tatbiki lâzımgelceği mütaleasmda bulunulduğu cevabı verilmiştir.

Kendisine eski hükümlere göre tekaüd maaşı tahsis edilmiş olup yeni hükümlere göre tekaüdüğe müstahak olmayanların muhassas maaşlarının katı cihetine gidilmeyib eskisi gibi itasına devam olunması ve tadile tâbi tutulmaması kabul edilmiş ve ceddeler de yeni kanuna göre maaşa müstahak olmamakla beraber kendilerine eski hükümlere göre evvelce maaş tahsis edilip tediyesine devam edilmekte bulunmuş olduğundan bunların da muhassas maaşlarının devamı itası ve fakat yeni hükümlere göre tadil edilmemesi lâzımgelceği cihetle mumaileyh Hasan Tahsin Beyin yetimlerine muhassas olup bu kere yeni hükümlere göre ikramiyeye inkılâbı icab ettiği anlaşılan maaşattan ceddeye aid olanın kemafissabık devamı itasıle diğerlerinin ikramiyelerinin verilmesi suretile muamelenin ıslahı zmnında evrak Maaşrif vekâletine iade olunmuştur.

4 — Kızılkoca nahiyesi müdürü Numan Beyin 1609 numaralı kanunun şümulü dahilinde görülen bazı efalinden dolayı 29 - II - 1932 tarihinde işten men ve vekâlet emrine alınmak suretile vazifesinden infikâk ettikten sonra 3 - VII - 1932 tarihinde muhakemeten beraet eylediği halde vekâlet emri vaziyeti devam etmekte iken nisan 1934 tarihinde vaki talebine binaen muhakeme altında geçen müddetin 1683 numaralı kanunun 11 nei maddesine müsteniden filî hizmet addile müddeti hizmetinin 25 seneye balığ olduğu kabul edilerek tekaüdüklük talebi tasvib ve beraet tarihinden talebi tarihine kadar vekâlet emrinde geçen müddet dahi nısfen dahili hesap edilmek suretile maaş tahsis olunduğu görülmüş ve mumaileyhin vekâlet emri vaziyetinde geçirdiği müddetin filî hizmet olarak kabulüne imkân görülmeyerek evrakı tahsisiye tescil edilmeksizin Dahiliye vekâletine iade edilmiştir.

5 — 31 - V - 1932 tarihinde vefat eden Çorlu belediye aşır memuru Mustafa Efendinin müddeti hizmeti üç sene altı ay on gün olmasına göre memurun kanunu mucibince altı aydan fazla kesrin vahide iblâğıle dört sene hizmet üzerinden ailesine ikramiye itası icab ettiği halde iblâğ yapılmayarak üç sene üzerinden ikramiye tahakkuk ettirildiği görülmüş ve sebebi dairesinden sorulmuştur.

yetimlerin ikramiyelerinin verilmesi hususunda Divanea itihaz olunan karar muvafık görülmüştür.

4 — 1683 numaralı tekaüd kanununun 11 nei maddesinin (A) fıkrasında muhakeme olunmak üzere açığa çıkarılanların meni muhakeme veya ademi mesuliyet veyahud beraetleri halinde açıkta geçirdikleri müddetlerin tekaüde esas tutulan hizmet müddetlerinden indirilmesi hakkındaki hükümden müstesna tutulmuş olması itibarile işten menedilmek ve vekâlet emrine alınmak suretile vazifesinden infikâk ettikten sonra muhakemeten beraet eylediği halde vekâlet emri vaziyeti devam etmekte iken talebine binaen tekaüd edilen Kızılkoca nahiyesi müdürü Numanın işten men edildiği tarihten beraet ettiği tarihe kadar açıkta geçen müddetin de tekaüd maaşının hesabında kanunun 23 neü maddesi hükmüne tevfikân nısrif olarak dahili hesap edilmesi yolunda dairesince yapılan muamele yerinde görülmüştür.

5 — Tekâüd hakkını haiz olan belediye memurları hakkında memurun kanununun tekaüde müteallik hükümlerinin tatbiki belediye memurlarının Devlet memuru ad ve itibar edilmesi demek olmayıp memurun kanununun tekaüde müteallik olarak vazettiği hükümlerin 1325 tarihli mülkiye tekaüd kanununun bunlara mütenazır olan ahkâmını tadil edib bu ahkâm yerine kaim olmasından ileri geldiği cihetle Çorlu belediye

Alınan cevabda: Memurun kanununun birinci maddesinde umumî ve hususî bütçelerden maaş alanlar haricinde kalan belediye memurlarının Devlet memuru tanınmayacağı Meclisi Âlinin 468 numaralı tefsir kararile tesbit edilmiş olmasına binaen işbu kararı tefsirî ile belediye kanununun 103 ncu maddesine nazaran belediye memurları hakkında memurun kanununun altı aydan fazla kesirlerin iblâğına aid hükmünün tatbikına mahal olmadığı bildirilmesi üzerine memurin kanununun tekaüde müteallik olarak muhtevi bulunduğu hükümler 325 tarihli mülkiye tekaüd kanununun bir kısım mevad ve ahkâmını tadil ederek işbu mevaddı muaddeleyi hükümden ıskat eylemiş bulunmasına mebni 1325 tarihli kanun mucibince hakkı tekaüdü haiz olan şehremanetleri ve belediye memurları hakkında memurin kanununun, mülkiye tekaüd kanununun mevaddı muaddelesi makamına kaim olan tekaüde müteallik hükümlerinin tatbiki icab edib 468 numaralı tefsir kararına ve belediye kanununun 103 ncu maddesine rağmen de devamı tatbikında tereddüde mahal görülmediğinden bahsile keyfiyetin yeniden tetkiki zımında evrakı müteferria tekrar iade edilerek ikinci defa alınan cevabda da 788 numaralı kanunun ikinci maddesinin 1 nei fıkrasında (İşbu kanun ahkâmı, askerden maada bilûmum Devlet memurlarına şamildir) diye yazılı olmasına ve 468 numaralı kararı tefsiride belediye memurlarının Devlet memuru olmadığı katiyetle tasrih edilmekte bulunmasına göre 788 numaralı kanunun belediye memurlarına şamil olmayacağı aşikâr bulunduğu ve binaenaleyh bu memurlar hakkında belediye kanununun 103 ncu maddesi mucibince 325 tarihli mülkiye tekaüd kanununun hükümlerinin tatbiki icab edeceği beyanile yapılan tahakkukun tescilinde ısrar edilmiştir.

Hakkı tekaüdü haiz olan belediye memurları hakkında memurin kanununun tekaüde müteallik hükümlerinin tatbiki belediye memurlarının Devlet memuru ad ve itibar edilmesi demek olmayıb memurin kanununun tekaüde müteallik olarak vazettiği hükümlerin 325 tarihli kanunun bunlara mütenazır olan ahkâmını tadil edib bu ahkâm yerine kaim olmasından ileri geldiği ve şimdiye kadar dairelerince de kabul ve tatbik edildiği veçhile memurin kanununun

aşır memuru Mustafanın hizmet müddeti üç sene altı ay on gün olmasına göre memurin kanunu mucibince altı aydan fazla kesrin vahide iblâğıle dörd sene hizmet üzerinden ailesine ikramiye itası icab ettiği halde iblâğ yapılmayarak üç sene üzerinden ailesine ikramiye tahakkuk ettirilmesi muvafık olamayacağına dair Divanın mütaleası muvafık görülmüştür.

tekaüde müteallik hükümlerinin 325 tarihli kanun mucibince hakkı tekaüdü haiz olan belediye memurlarına da tatbiki tabii bulunduğu ve bu sureti muamelenin 468 numaralı tefsir kararı ve belediye kanununun 103 ncu maddesine muhalif bulunmayacağı cihetle bu esas dairesinde tashih ve tadiline talikan evrak tescil edilmemiştir.

6 — Mülga hademei hassa büyük hizmet kayığı hamlacısı Mustafa Efendinin tekaüd maaşı tahsis evrakına nazaran eylül 313 tarihinde hamlacılığa intisab eden mumaileyhin 13-IX-330 tarihinde silâh altına alındığı ve vazifei müştereke ashabından bulunmasından dolayı gayei şubat 1335 tarihine kadar maaşının tediye edildiği ve bu tarihten itibaren arkadaşlarının avdet eylemelerine rağmen kendisinin gaybubet eylesmesinden dolayı maaşının iemal harici bırakılarak mart 1338 tarihinde kaydi terkin olduğu ve ahiren müracaati üzerine 1313 senesinden şubat 1335 nihayetine kadar 21 sene 5 ay 17 gün hizmetinden dolayı İstanbulda idarei milliyenin teessüsü olan 1 - II - 1338 tarihinden itibaren 56 kuruşla tekaüdünün iera edildiği anlaşılmıştır.

Muzikai hümayun ve hademei şahane heyeti hakkındaki 28 - III - 1334 tarihli kanunda hamlacıların 11 - VIII - 1325 tarihli kanundan istifade edeceklerine dair bir hüküm mevcut olmadığı gibi 1 - III - 1335 tarihinden sonra maaş verilmemekle beraber mart 1338 tarihinde kaydi terkin edilmiş olan mumaileyhin tekaüdüne mebdet tutulan 1 - II - 1338 tarihinde maaşlı memur olmadığı ve uhdesinde memuriyet bulunmadığı halde hakkında tekaüdüne aid muamele yapılması mesned ve sebeble bundan başka 1341 senesinde de tekaüd maaşı tahsisine dair vaki olduğu anlaşılan müracaati üzerine ne muamele yapıldığı dairesinden sorulmuş ve zat işleri dairesinden alınan cevabda : (Mumaileyhin tekaüd aidatı terkeden maaşlı memurlardan olduğu ve emsali de tekaüd edilmiş bulunduğu ve bütün hamlacılar tekaüd edilmiş iken Mustafa Efendinin o esnada Anadoluya gelerek Millî mücadeleye iştirak etmiş olması ve bu suretle arkadaşları arasında bulunamayarak tekaüd defterinden çıkarılması ve binnetice Millî mücadeleye iştiraki sebeble tekaüd maaşından mahrum kalması hiç düşünülmeyecek hususattan olduğu

6 — Mülga hademei hassa büyük hizmet kayığı hamlacısı Mustafanın 13 - IX - 1330 tarihinde askere alınarak harbi umumî mütarekesinden 12 - XI - 1334 tarihinde terhis edildiği halde vazifesine avdet etmeyerek 31 - X - 1335 tarihinde tekrar silâh altına alınarak 16 - II - 1336 tarihinde terhis ve 336, 337 senelerinde de Çankırı müdafaai hukuk cemiyeti emrinde istihdam olduğu ve bu suretle Hükümeti milliyeye emrinde askerliğinin devam etmiş olduğu anlaşılmış bulunduğundan dairesince yapılan tahsis muamelesi muvafık görülmüştür.

ve tekaüd aidatı terkeden maaşlı memurlardan bulunduğu cihetle tahsis edilen tekaüd maaşının kabul ve tescili lâzımgelseği) ve levazım kısmından yazılan derkenarda ise (Mumaileyhin umumî harbe iştirak ve harbin sonunda istiklâl harbinin meydana gelmesi hasebile İstanbulla avdet etmeyerek millî mücadeleye iştiraki tevsik edilmiş olduğu 1341 senesinde tekaüdü hakkındaki talebi havi evrak o zaman Çankırı askerlik şubesine gönderilmiş ve evrakı mezkûrenin bulunması hakkında yapılan muhabereye müsbet cevap alınmamış olduğu) bildirilmiştir.

Muzikai hümayun ve hademei şahane heyeti hakkındaki 28 - III - 1934 tarihli kanununun 1 nci maddesine nazaran memurini müteferrikadan bulunan hamlacıların da Harbiye nezaretine merbut bulunmaları ve memuriyetleri esnasında 132/5 kuruş maaş almaları ve silâh altında buldukları müddetçe dahi mezun addile maaşlarının tediye edilmesi hasebile hakkı tekaüitten istifadeleri tabî görülmekte ise de mumaileyhin harbi umumî müterekesinde 12-XI-1334 tarihinde terhis edildiği halde vazifesine avdet etmediği ve 31 - X - 1335 tarihinde tekrar silâh altına alınarak 12 - II - 1336 tarihinde terhis ve 1336, 1337 senelerinde Çankırı müdafaai hukuk cemiyeti emrinde istihdam olunduğu ve şu suretle hademei şahane mensuplarının vazifelerine nihayet verildiği 1 - XI - 1338 tarihinden evvel vazifesinden ayrılmış ve 1335 senesi martından sonra maaş almamış ve mart 1338 tarihinde dahi kaydı terkin edilmiş olmasına göre uhdesinde memuriyet olmayacağı ve binaenaleyh terki vazife etmiş bulunduğu cihetle vaziyeti müddeti tekaüdü ikmal etmediği halde 1 - XI - 1338 tarihinde lâğvi memuriyetten dolayı idareten tekaüde sevk edilen emsaline makis olamayacağından hizmeti 25 seneden dún olduğu halde tekaüdü talebinde bulunan mumaileyhe bu itibarla maaş tahsisine imkânı kanunî görülemezdir.

7 — İdarei hususiye bütçesinden maaş almakta iken 8 - XI - 1930 tarihinde vefatına mebni 1 - XI - 1930 tarihinden itibaren iki yetimine 1325 tarihli tekaüd kanunu mucibince maaş tahsis edilmiş olan Diyarbekir emrazı zühreviye hastanesi idare memuru Mustafa Efendinin yetimlerine aid maaşın 2097 numaralı kanununun meriyeti olan 1 haziran 1933 tarihinden itibaren tadili

7 — Hususî idare bütçesinden maaş almakta iken 8 - XI - 1930 tarihinde vefatına mebni 1 - XII - 1930 tarihinden itibaren iki yetimine 1325 tarihli tekaüd kanunu mucibince maaş bağlanmış olan Diyarbekir emrazı zühreviye hastanesi idare memuru Mustafanın yetimlerine aid maaşın 2097 numaralı kanununun meriyeti tarihi olan 1-VI-1933 tarihinden itibaren tadili icab ederken

icab ederken maaşın mebdeî tahsisi olan 1 - XII - 1930 dan itibaren tadilî cihetine gidildiği görülmüş ve cevaben tadilâtı makabline teşmil eden 2097 numaralı kanunun muvakkat maddesi sarîh olduğu ve 1683 numaralı kanunun neşrinden sonra tekaüd edilenlerle bunların yetimlerine yapılacak tahsis ve tadilînin mebdeînin 2097 numaralı kanunun 1 Haziran 1933 tarihinden itibaren meriyetinden dolayı bu tarih olacağına dair kanunda bir hüküm bulunmadığı ve muvakkat maddenin sarîh delâleti bu maddenin Büyük Millet Meclisince esnayı müzakeresinde Dahiliye vekili beyin bu madde hakkındaki beyanatı tetkik olundukta :

1683 numaralı kanunun neşrinden sonra bu idare memurlarından tekaüd edilenlere ve bunların yetimlerine yapılacak tahsis ve tadilâtın hâdisenin vukuu tarihinden muteber olacağı anlaşılabacağı ve binaenaleyh yapılan muamelenin doğru olduğu bildirilmiştir. Kanunun muvakkat maddesi 1 - VI - 1930 ile 1 - VI - 1933 arasında tahsis edilen maaş sahiplerinin de bu kanun hükümlerinden istifade etmelerini kabul etmiş ise de kanun 1 - VI - 1933 tarihinden muteber olduğuna göre bu istifadenin de ancak bu tarihten sonraki zamana aid olması tabîî ve Dahiliye ve Maarif vekâletlerince de şimdiye kadar tatbikata bu yolda devam edilmekte bulunmuş olduğundan 1683 numaralı kanun hükümlerine göre yapılacak tadilâtın maaşatın tarihi tahsisine kadar teşmiline imkân olmadığından evrakı tahakkukiye bu suretle tashihine talikan Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletine iade kılınmıştır.

8 — Ispartada Arabacı Tahiroğlu Mustafa Efendinin Hazineye olan 733 lira 25 kuruş vergi borcuna mukabil mutasarrıf olduğu kahvehane ve önündeki bahçe tahsili emval kanununa tevfikân müzayedeye çıkarıldığı halde talib zuhur etmemesine binaen komisyonu mahsusunca takdir ve tahmin edilen 1 500 lira üzerinden 931 senesinde Hazine namına tefevvüz ve tapuya raptedildiği ve bedeli tefevvüzden 733 lira 25 kuruşun irad ve masraf suretile mahsub muamelesi icra ve sahibine tediyesi iktıza eden 766 lira 55 kuruştan 200 lirasının tefevvüz olunan emval tertibinde mevcut muhassasat bakiyesinden nakten tesviyesi için mahalline tediye emri gönderildiği ve 566 lira 75 kuruşun tahsisatsız borc addile Hazine tahviline rabtı sureti-

1 - XII - 1930 tarihinden itibaren tadilî cihetine gidilmesi kanun hükmünün makabline teşmilî demek olacağından tadilînin 1 - VI - 1933 tarihinden itibaren icrası hakkında Divanı muhasebatça itihaz olunan karar muvafık görülmüştür.

8 — Ispartada Arabacı Tahiroğlu Mustafanın Hazineye olan 733 lira 25 kuruş vergi borcuna mukabil mutasarrıf olduğu kahvehane ve önündeki bahçe tahsili emval kanununa tevfikân müzayedeye çıkarıldığı halde talib zuhur etmemesine binaen komisyonu mahsusunca takdir ve tahmin edilen 1 500 lira üzerinden 1931 senesinde Hazine namına tefevvüzü ve tapuya raptedildiği ve bedeli tefevvüzden 733 lira 25 kuruşun irad ve masraf suretile mahsub muamelesi icra ve sahibine tediyesi iktıza eden 766 lira 55 kuruştan 200 lirasının tefevvüz olunan emval tertibinde mevcut muhassasat bakiyesinden nakden tesviyesi için mahalline tediye emri gönderildiği ve 566 lira 75 kuruşun tahsisatsız borc addile Hazine tahviline rabtı suretile ödenmek istenildiği ve tahsisatsız

le ödenmek istenildiği vize edilmek üzere Divana gönderilen tahvil bordrosuna merbut evrakın tetkikından anlaşılmıştır. Vergi borcunun mahsubundan sonra sahibi istihkaka tediyesi icabeden 766 lira 75 kuruşun bir kül olması hasebile, tertibi mahsusunda 200 liralık bakiyei muhassasat bulunması tamamının tahvile rabtına mâni teşkil etmemek icab ederken bu miktarın nakten tediyesi cihetine gidilmek suretile istihkakın ikiye tefriki sebebi dairesinden sorulmuş ve alınan cevabda: Senesi bütçesinde mukabili bulunan kısmın tahvil ile ödemesi muvafık olamayacağından 932 bütçe kanununun 11 nei maddesi hükmü dairesinde tahvil itfa, karşılığı bulunmayan kısma hasredilmiş olduğu bildirilmiş ve Isparta defterdarlığının dosyada mevcut tahriratında ise bu 200 liranın henüz sahibine tediyeye edilmediği ve nakten tediyesinde mahzur olub olmadığı istifsar edildiği görülmüştür.

Tahsisatsız borcun, senesi bütçesinde tahakkuk eden miktarı itfaya kâfi bakiyei muhassasatın mevcut olmaması ile taayyün edeceğinden sahibi istihkakın alacağı olan 766 lira 75 kuruşun tamamını itfaya kâfi bakiyei muhassasat mevcut olmadığına göre istihkakın tamamının tahsisatsız borca addi lâzımgeldiği cihetle bunun bir kısmının nakden tediyeye olunması tahsisatsız borçlara mukabil tahvil verilmesini âmir olan 1932 senesi bütçe kanununun 11 nei maddesine muhalif olacağından henüz tediyeye edilmediği defterdarlığın evrak meyanındaki işarımdan anlaşılan salifüzzikir 200 liralık tediyeye emri tenkis ve borcun tamamı tahvile raptedilmedikçe bordronun tasdikına imkânı kanunî görülemeyerek evrakı müteferriası Maliye vekâletine iade edilmiştir.

9 — Mülga Dahiliye nezareti muhasebe mümeyyizlerinden Memed Fuad Efendinin İstanbul devairi merkeziyesinin ilgası hasebile açıktaki kaldıktan sonra 12 mayıs 1927 tarihinde 854 numaralı kanuna müsteniden heyeti mahsusaca bir daha Devlet hizmet ve müessesatında istihdam olunmamasına karar verildiği ve 29 mart 1928 tarihinde vaki müracaatı üzerine 936 kuruş tekaüd maaşı bağlandığı ve 10 haziran 1929 tarihinde 1520 numaralı kanunun neşri üzerine tekaüd maaşının kesilerek aidatı tekaüdiyesi reddedilmek suretile alâkasının katı icab eder-

borcun senesi bütçesinde tahakkuk eden miktarı ödemeğe kâfi tahsisatın mevcut olmaması ile taayyün edeceğinden ve Hazinesin bu borcunun bir kül olarak telâkki edilmesi lâzımgelceğinden bir kısmının nakten, bir kısmının da tahvil ile ödemesi muvafık olamayacağı cihetle tamamının tahvile rabtı iktiza eylediğinden Divanı muhasebatça vaki olan red muamelesi üzerine dairesince tamamının tahvile rabtı suretile muamele olunduğu anlaşılmıştır. Tahsisat mevcut olmadığına taahhüdata girilmesi ve Devlet namma deyin tahakkuk ettirilmesi muhasebei umumiye kanunu ahkâmına muhalif bulunduğu cihetle senesi bütçesinde kâfi tahsisat olmaksızın binanın tefevvüzü cihetine gidilmesi kanun hükümlerine aykırı ve mal sahibinin de zararını mucib olduğundan ve Devlete terettüb eden bir zimmetin kül olarak telâkkisi tamamının aynı hükme tâbi tutulması ve tediyesine kâfi tahsisat bulunmadığı takdirde böyle bir tefrik yapılmayarak tahsisat istihsali suretile hak sahibinin tesviyei istihkakı cihetine gidilmesi muvafık görüldüğünden bade ma bu yolda muamele ifası için Hükümetin nazarı dikkatinin celbi münasib görülmüştür.

9 — Mülga Dahiliye nezareti muhasebe mümeyyizlerinden Memed Fuadın İstanbul devairi merkeziyesinin ilgası hasebile açıktaki kaldıktan sonra 12 mayıs 1927 tarihinde 854 numaralı kanuna müsteniden heyeti mahsusaca bir daha Devlet hizmet ve müessesatında istihdam olunmamasına karar verildiği ve 29-III-928 tarihinde vaki müracaatı üzerine 936 kuruş tekaüd maaşı bağlandığı ve 10-VI-929 tarihinde 1520 numaralı kanunun neşri üzerine tekaüd maaşının aidatı tekaüdiyesi reddedilmek suretile alâkasının katı icabederken her nasılsa

ken her nasılsa tekaüd maaşının itasına devam edildiği ve heyeti mahsusa kararının ahiren 18 teşrinisani 1933 tarihinde Şûrayı devletçe referdilmesi üzerine dairesince bu vaziyet anlaşılaraq (Hakkında 1520 numaralı kanuna göre muamele ifasına lüzum ve imkân kalmadığından heyeti mahsusa kararı tarihinden ref kararı tarihine kadar tekaüd maaşı namile tediye edilen meblâğ zimmet kaydedilerek tahsili cihetine gidilmek şartile) tekaüd maaşının ref kararı tarihinden itibaren iadeten tahsis edildiği tescil için Divana gönderilen evraktan anlaşılmıştır. Ref kararı evvelece verilen heyeti mahsusa kararını keenlemeyekün addettireceğine ve esasen tekaüd maaşı da kesilmemiş olmasına göre kendisi hakkında bir şey yapılmamasına lüzum ve icab görülemediğinden dairesinden bu babta taleb olunan izahata cevaben 1520 numaralı kanunun tatbik mevkiine girdiği tarihten itibaren hakkında bu kanun mucibince muamele yapılması zarurî ve kanunî iken bu lâzime riayet edilmemiş olması kendisine ref kararı tarihine kadar bir hak tanımağa sebep teşkil edemeyeceği, heyeti mahsusa kararı referdilmiş olmasına ve her nasılsa evvelece 1520 numaralı kanuna göre muameleye tâbi tutulmamış bulunmasına nazaran reddi lâzımgelen tekaüd aidatının zimmet kaydine halen lüzum yok ise de 1520 numaralı kanunun meriyetinden heyeti mahsusa kararının refi tarihine kadar kanunsuz olarak verilen tekaüd maaşının zimmet kaydedilerek ref kararı üzerine vaki müracaat tarihinden itibaren evvelece muhassas tekaüd maaşının iadeten tahsisi muktazi olduğu her ne kadar ref keyfiyeti bidayeten müttehaz heyeti mahsusa kararına raci ise de bu kararın refinden evvel kendisine muhassas maaşın devamı itasını istilzam edecek ortada bir memsek bulunmadığı gibi 1520 numaralı kanunun bu hususta yapılacak muameleyi vaktile tayin etmiş olmasına göre de mezkûr kanunun meriyetinden ref tarihine kadar kendisine her hangi bir nam ile para vermeğe mahal olmadığı kanunî bir zaruretle kesilen veya kesilmesi lâzımgelen maaş hakkının manîin zail olduğu tarihten itibaren âvdet etmesi tabii bulunduğu bildirilmiştir.

Mumaileyhin Şûrayı devletten istihsal eylediği kararı âhir ile heyeti mahsusa kararı ortadan kalkarak kendisinin vaziyeti sabıkası advet etmiş olmasına ve 1520 numaralı kanunun me-

tekaüd maaşının itasına devam edildiği ve heyeti mahsusa kararının bilâhare 18 - XI - 933 tarihinde Şûrayı devletçe referdilmesi üzerine dairesince bu vaziyet anlaşılaraq hakkında 1520 numaralı kanuna göre muamele ifasına lüzum ve imkân kalmadığından heyeti mahsusa kararı tarihinden ref kararı tarihine kadar tekaüd maaşı namile tediye edilen meblâğ zimmet kaydedilerek tahsili cihetine gidilmek şartile tekaüd maaşının ref kararı tarihinden itibaren iadeten tahsisi cihetine gidilmek istenilmesi üzerine Divanı muhasebete ittihaz olunup mumaileyhin Şûrayı devletten istihsal eylediği kararı ahir ile heyeti mahsusa kararı ortadan kalkarak kendisinin vaziyeti sabıkası âvdet etmiş olmasına ve 1520 numaralı kanunun meriyeti üzerine tekaüd maaşı kesilmiş olsa idi bile Şûranın ref kararı üzerine o zamana aid tekaüd maaşlarının da iadesi lâzımgelene mebni her nasılsa itasına devam edilmiş olan tekaüd maaşlarının istirdadı ve binaenaleyh esasen muhassas bulunan maaşın yeniden tahsis ve tesciline mahal bulunmadığına dair bulunan karar muvafık görülmüştür.

riyeti üzerine tekaüd maaşı kesilmiş olsa idi bile Şûranın ref kararı üzerine o zamanlara aid tekaüd maaşlarının da iadesi lâzımgeleneğine mebni her nasılsa itasma devam edilmiş olan tekaüd maaşlarının istirdadına ve binaenaleyh esasen muhassas bulunan maaşın yeniden tahsis ve tesciline mahal görülmemiştir.

10 — Zonguldak vilâyeti jandarma mülhakı iken 28 - VII - 1932 tarihinde tekaüde irca suretile ihtiyat sınıfına nakil ve bu kere tekaüdüğü Büyük Millet Meclisinin 4 - III - 1934 tarih ve 114 numaralı kararla refedilmiş olan yüzbaşı Şükrü Efendinin tekaüde sevki hakkındaki 28 - VII - 1932 ve 8889 numaralı kararname hükmü 10495 numara ve 28 - V - 1934 tarihli kararname ile kaldırılmış ve 12 - VI - 1934 tarihinde Jandarma umum kumandanlığı kalem mülhaklığına tayin edilmiş ve tayin emrini Ankarada tebellûğ etmiş olduğu halde tekaüd maaşını Erzurum maliyesinden almak üzere tahsis ettirmiş olmasına mebni harerrahının da Erzurumdan Ankaraya kadar tahakkuk ettirildiği vize edilmek üzere Divana tevdi olunan ita emrine bağlı evrakın tetkikinden anlaşılması ve ağıktan tayin edilen memurlara memuriyet emrini tebellûğ eylediği mahalden itibaren harerrah verilmesi icab edib mumaileyh ise memuriyeti cedidesini Ankarada tebellûğ etmesine göre harerrah verilmesine imkân olmadığı halde tekaüd maaşını almakta olduğu Erzurumdan Ankaraya kadar harerrah tahakkuk ettirilmesi neye müstenid olduğu hakkındaki sorguya da :

Mumaileyh, Şükrü Efendi tayin emrini aldığı anda tahvil mahalli Erzurum olduğuna göre 1335 tarihli harerrah kararnamesinin 23 neü maddesi ve 100 numaralı tefsir mucibince Erzurumdan itibaren harerrah tahakkuk ettirilmiş olduğu karşılığı verilmiştir.

Yüksek Meclisin 4 - III - 1934 tarih ve 114 numaralı kararı üzerine 10495 numaralı ve 28 - V - 1934 tarihli kararname ile tekaüdüğü ref ve 12 - VI - 1934 tarihinde Umum jandarma kumandanlığı kalem mülhaklığına tayin edilen mumaileyh, memuriyet emrini Ankarada tebellûğ eylediğinden ve harerrah kararnamesinin 23 neü maddesinde :

Uhdelerinde memuriyet bulunmadığı halde bir memuriyete tayin olunanların harerrahları hini tayinlerinde mütemekkin oldukları mahalden me-

10 — Zonguldak vilâyeti jandarma mülhakı iken 28 - II - 1932 tarihinde tekaüde irca suretile ihtiyat sınıfına nakil ve bu kere tekaüdüğü Büyük Millet Meclisinin 4 - III - 1934 tarih ve 114 numaralı kararla refedilmiş olan Yüzbaşı Şükrünün tekaüde sevki hakkındaki 28-VII-1932 tarihli kararname hükmü 28 - V - 1934 tarihli kararname ile kaldırılmış ve 12 - VI - 1934 tarihinde Jandarma umum kumandanlık kalem mülhaklığına tayin edilmiş ve tayin emrini Ankarada tebellûğ etmiş olduğu halde tekaüd maaşını Erzurum maliyesinden almak üzere tahsis ettirmiş olmasına mebni harerrahının da daire-since Erzurumdan Ankaraya kadar tahakkuk ettirilmiş ise de tayin emrini Ankarada tebellûğ eyleyen mumaileyhe harerrah verilmesi doğru olmadığı beyanile Divanı muhasebatça ita emrinin vize edilmediği anlaşılmalıdır. Halbuki mülkiye harerrah kararnamesinin 23 neü maddesinde uhdelere memuriyet bulunmadığı halde bir memuriyete tayin olunanların harerrahları hini tayinlerinde mütemekkin oldukları mahalden tayin olundukları memuriyet merkezine kadar olan mesafeye göre hesab olunur denilmekte olup (Mütemekkin oldukları mahal) tâbirile muttarid bir kaide vazedilmiş ve bu tâbirin memuriyet emrinin tebellûğ edildiği mahal olarak tefsir ve tatbiki muvafık görülmemiş ve 153 numaralı kararı tefsiride olduğu veçhile mütemekkin kaydinin yerleşmiş olarak telâkkisi daha akva bulunmuş olmakla badema kanunun sarahati veçhile muamele yapılması şayanı temenni görülmüştür.

muriyet merkezine kadar olan mesafeye göre hesap olunacağı muharrer olup mütemekkin kaydi-
de ötedenberi mahalli tebellûğ olarak kabul ve imal edilmekte olduğundan mumaideyhe Ankara-
da tayin ve Ankarada tebellûğ ettiği bir memuri-
yet için harırah itasına imkânı kanunî görüle-
memiştir.

11 — Darülfünunun ilgası dolayısıyla vazifesi-
ne nihayet verilen mülga Darülfünun hıfzıssıhha
müderrişi tabib binbaşılığından mütekaid Ser-
ver Kâmil Beyin ağustos 1933 tarihinden itiba-
ren tekaüd maaşının iadeten tahsis ve aynı za-
manda müderrişlikte bulunduğu müddetten do-
layı da kendisine iki senelik hizmeti ahire zam-
mı yapıldığı görülerek Darülfünun tedris heyeti
meyanında bulunan mütektidlerin 1683 numara-
lı kanunun 7 nci maddesinden istifade eylemeleri
lâzımgeleceği hakkında 931, 932 seneleri Darül-
fünun bütçe kanunlarına konulan hükümlerin
2252 numaralı kanunun 12 nci maddesile ilga
edilmiş olmasına mebni bu babta ayrıca bir ka-
nun istihsal edilinceye kadar tekaüd edilecek bu
idare müderrişi, muallim ve memurlarının 1683
numaralı kanundan istifade etmelerine imkân
görülemez olarak mumaileyhe yapılmak istenilen
hizmeti ahire zammı kabul edilmemiş ve muah-
haran bu zammın tenzili suretile tahsis muame-
lesi tashih edilmekle Divanca da tescil edilmişti.

Bu kere mumaileyhin Devlet şûrasına mûra-
caatle (Bir kanunun lâğvedilmiş olması mülga
kanunun zamanı meriyetinde ferdler için tahak-
kuk etmiş olan hukuku müktesebeyi ortadan
kaldıramayacağından müstedinin Darülfünunda
bulduğu müddete aid hizmeti ahire zammı-
nın verilmesi lâzımgeleceği) yolunda deavi dai-
resinden istihsal eylediği karara istinaden 1 teş-
rinievvel 931 tarihinden 31 temmuz 933 tarihine
kadarki müddet için hizmeti ahire zammı yapı-
larak evrakı berayı tescil Divana gönderilmiştir.
Ahiren Yüksek Meclise kabul buyurulmuş olan
2467 numaralı kanunla Darülfünunun ilgasına
dair bulunan 2252 numaralı kanun lâğiv, Üni-
versite, muvazenei umumiyyeye ithal edilmiş ve
kanunun 8 nci maddesile de Darülfünunun ted-
ris ve idare heyetlerinden tekaüdlüğünü isteyen-
lere 1683 numaralı kanun hükümlerinin tatbik
edileceği kabul ve tasrih edilmiş olması itibarile
mumaileyh Server Kâmil Beyin de 931 senesi
Darülfünun bütçe kanununun hükmü mahsusuna

11 — Darülfünunun ilgası dolayısıyla vazifesi-
ne nihayet verilen mülga Darülfünun hıfzıssıhha
müdürü binbaşılıktan mütekaid Server Kâmilin
Darülfünunda geçirdiği iki sene müddetin göz
önüne alınarak tekaüd maaşına hizmeti ahire
zammının Darülfünunun tedris ve idare heyetin-
den tekaüdlüğünü isteyenlere 1683 numaralı
kanun hükümlerinin tatbik olunmasını kabul ve
tasrih etmiş bulunan 2467 numaralı kanuna is-
tinaden ve bu kanunun meriyete girdiği tarihten
itibaren yapılması icab edeceğinden Divanı mu-
hasebatın bu işe dair olan muamelesi kabul edil-
miştir.

tevfikan ve maaşla müstahdem bulunduğu 1 teşrinievvel 1931 tarihinden Darülfünunun ilgası tarihine kadar geçen müddet için hizmeti ahire zammı istihali lâzımgelirse de bunun kendisinin açıkta kaldığı ve tekaüde irca edildiği 1 haziran 933 tarihinden değil, kendisine 1683 numaralı kanundan istifade hakkını veren 2467 numaralı kanunun meriyetinden ve binaenaleyh 1 haziran 934 tarihinden tahsisi lâzımgeleneceği gibi mumaileyhin hizmeti ahiresi 1 teşrinievvel 931 tarihinden 2252 numaralı kanunun meriyeti tarihine kadar üç sene olmayıp ay küsurat ile ancak iki seneden ibaret bulunduğu cihetle gerek hizmeti ahire müddetile buna isabet edecek zam miktarının ve gerek hizmeti ahire zammının mebdei tahsisinin tashihi zamanında evrakı tahsiyesi tescil edilmişyere iade olunmuştur.

12 — İstanbul Evkaf müdürlüğü vazife kalemî kâtibliğinden mütekaid Hamdi Bey yetimleri arasında 329 doğumlu kerimesi Fikret Hanımın pederinin vefatından evvel İstanbul 11 nei ilk mektebde hasta bulunan bir muallimin yerine bu muallimliğe muhassas 52 lira maaşın yarısı olan 26 lira maaşla vekâleten tayin edilmiş olup halen de müstahdem bulunduğu halde diğer efradı aile meyanında kendisine de yetim maaşı tahsis olunduğu görülmüş ve tekaüd kanununun 47 nei maddesine müzeyyel 1746 numaralı kanunun birinci maddesinde yetim maaşı almakta olup umumî, mülhak veya hususî bütçelerden ücret alanların yetim maaşlarının nisfı ve bunlardan maaşlı bir hizmete tayin edilenlerin maaşlarının tamamı kesilir. Bu suretle maaşı kesilen yetimlerin aldıkları maaş ve ücretten mahrum kaldıkları takdirde kanunen haklarının sükutuna kadar muhassas maaşlarının tekrar itasına devam olunur diye muharrer olmasına nazaran pederinin vefatından evvel maaşlı bir vazifeye tayin edilmiş olan Fikret Hanıma da hisse tefriki hususundaki mesned ve mütalea dairesinden sorulmuş ve alınan karşılıkta : Mumaileyhaya kanunun 8 nei maddesinin 6 nei fıkrası mucibince yetim maaşı tahsisi icab etmekte ve ancak 1746 numaralı kanunun birinci maddesine tevfikân tahsis olunacak olan işbu maaşın, maaşlı vazifesi devam ettiği müddetec ademi tesviyesi lâzımgelmekte iştir. Bu maaşın tahsisi için evrakı tahsiyesi tescil edilmişyere iade olunmuştur.

12 — İstanbul Evkaf müdürlüğü vazife kalemî kâtibliğinden mütekaid Hamdinin yetimleri arasında 320 doğumlu kerimesi Fikretin pederinin vefatından evvel maaşlı bir vazifeye vekâleten tayin edilmiş ve onun vefatında da bu vazifede müstahdem bulunmuş olması itibarile müstahakkı maaş olmadığından ve pederlerinin hini vefatında müstahakkı maaş olmayan yetimlere bilâhare maaş tahsis olunamayacağı da kanun ahkâmından olup her iki madde kanuniyede bu vaziyette bulunan yetimler mevzu bahis edilmediğine göre vazırı kanunca bunların vazifelerinden ayrıldıkları vakit yetim maaşı alacakları kabul edilmiş denilemeyeceğinden ve bunların vaziyeti pederlerinin hini vefatında müstahakkı maaş olmayanlara daha ziyade benzemekte bulunduğundan adı geçene yetim maaşından hisse tefriki doğru olamayacağına dair Divanea itihaz olunan red kararı encümenimizce de ekseriyetle kabul edilmiştir.

1683 numaralı kanunun 64 neü maddesinde (Vefat tarihinde müstehak olmayanlara bilâhare maaş tahsis olunamaz) diye mutlak ve umumî bir hüküm mevcud olub pederlerinin hini vefatında maaş ve ücret almakta bulunan yetimler de vefat tarihindeki vaziyetleri itibarile maaşa müstehak olmamalarına mebni bu maddenin dairei şumulüne girmekte ve 1746 numaralı kanunda yetim maaşı almakta iken maaş veya ücretli bir vazifeye tayin edilenlerin vaziyetleri düşünülüb maaş veya ücretli bir vazifede iken yetim maaşına müstehak olanlardan bahsedilmemesi de vazır kanunca bu vaziyette bulunanların da vefat tarihinden maaşa müstehak olmayanlar arasında ve binaenaleyh 64 neü maddenin mutlak ve umumî hükmüne tâbi telâkki edildiklerini teyid etmekte bulunduğu cihetle Fikret Hanıma da hisse tefriki suretile yapılan tahsis muamelesinin tesciline imkân görülememiştir.

13 — Zara malmüdürlüğünün kânunusani ve şubat 1933 jandarma sarfiyatını havi evrakın tetkikinde :

15 - I - 1933 ve 28 - II - 1933 tarihli iki kıta ita emrile jandarma efradından Necedoğlu Muhlis (Ankara) Alioğlu Satılmış (Çankırı) nın teşrinisani, kânunuevvel aylarında mevkuf bulunmalarına rağmen mezkûr aylara aid maaşlarının tahakkuk ve tesviye edildiği anlaşılmıştır.

Mevkuf olan jandarma efradının maaşları hakkında hususî bir hüküm mevcud değilse de 1108 numaralı maaş kanunile teadül kanununun 6 ncı maddesi ve 157 numaralı kanunlarla umumî hükümler vazedilmiş bulunmasına ve mevkuf jandarmaların maaşlarının da bu hükme tâbi olması zarurî bulunmasına binaen 8 nci kolordu divanı harbince muhakeme edilmek üzere mevkuf bulunan iki neferin fuzulen tahakkuk ettirilen salifüzzikir aylar maaşatına aid şehri ikişer liradan ceman 8 liranın kabul ve vizesine imkânı kanunî görülemeyerek lüzumu istirdadı jandarma umum kumandanlığına yazılmıştır.

14 — Seddülbahir gümrük muhafaza memuru Mustafa Necati Efendinin bazı yolsuz ahval ve harekâtına binaen memurun kanununun 32 ncı maddesi mucibince bir derece sınıfının tenziline inzibat komisyonunca karar verildiği ve sınıfının dununda indirilecek derece ve maaş

13 — Mevkuf olan jandarma efradının maaşları hakkında hususî bir hüküm mevcud değilse de bunlar hakkında umumî ahkâmın tatbiki ve binaenaleyh 8 nci kolordu divanı harbince muhakeme edilmek üzere mevkuf bulunan iki neferin fuzulen tahakkuk ettirilen maaşlarının reddine dair Divanca ittihaz olunan karar muvafık görülmüştür.

14 — Seddülbahir gümrük muhafaza memuru Mustafa Necatinin memurun kanununun 32 ncı maddesi mucibince bir derece sınıfının tenziline dairesi inzibat komisyonunca karar verildiği ve fakat sınıfının dununda indirilecek derece ve maaş olmadığı cihetle 1321 numaralı

olmadığı cihetle rüsumat muhafaza ve mıntaka memurları hakkında inzibatî ahkâmı havi 1321 numaralı kanunun 7 nei maddesi mucibince memuriyetten ihraç olunduğu ve bu vaziyete binaen kendisine beher hizmet senesi mukabili olarak emsal hâsılı ile birlikte bir maaş hesabı ile 270 lira ita olunarak alâkası katedilmek istenilmiştir. 1321 numaralı kanunun 7 nei maddesi en dîn sınıfta bulunan muhafaza memurları hakkında verilecek tenzili sınıf cezasının ihraç şeklinde tatbikini âmir olup bu gibilere hizmetlerine göre bir para verileceğine dair hükmü ihtiva etmemekte olduğundan 270 liranın neye müsteniden tahakkuk ettirildiği hakkında yapılan istizaha alınan cevabda : Gerek tasfiyeye tâbi tutulanlara ve gerek 2017 numaralı kanun delâletile 1920 numaralı kanuna tevfiқан memuriyetle alâkaları kesilenlere hizmetleri 15 seneyi doldurmuş ise maaş bağlanmakta ve hizmetleri 15 seneden aşağı olduğu takdirde hizmetleri müddetlerine göre ikramiye verilmekte olduğuna ve Mustafa Necatî Efendinin vaziyeti de bunların aynı olup esasen ihraç suretile memuriyetten alâkası kesilmiş bulunmasına binaen ikramiyenin bu esbaba müsteniden tahakkuk ettirildiği bildirilmiştir.

1321 numaralı kanunun bazı hükümlerini tadil eden 2017 numaralı kanun 1920 numaralı kanun hükümlerinin muhafaza müdürleri ve mıntaka muhafaza memurları hakkında da cari olacağını tesbit etmiş ve 1920 numaralı kanun alâkası kesilenler hakkında 1683 numaralı kanunun 13 neü maddesinin tatbik olunacağını emretmiş ise de mumaileyhin memuriyetle alâkasının kesilmesi bu kanunun tayin ettiği şekilde olmayıp kendisi hakkında memurin kanunu mucibince tenzili sınıf cezası verilmiş ve bu ceza 1321 numaralı kanuna göre ihraç şeklinde inkılâb etmiş olmasına ve bu vaziyette bulunanlara 1683 numaralı kanunun 13 neü maddesinin tatbik olunacağına dair bir hükmü kanunî bulunmamasına binaen verilmek istenilen ikramiyeğe aid evrak tescil ve tasdik edilmemiştir.

15 — Askerî müzede üçüncü sınıf muamele memuru iken 1 - I - 1931 de tekaüdü iera edilmiş olan Kemalettin Beyin malûl bulunmasından tekaüd maaşının derece üzerinden tadiline aid olan nisan 1932 tarihinde Millî Müdafaa vekâleti Tekaüd şubesinden gönderilen evrak muma-

kanunun yedinci maddesi mucibince memuriyetinden ihraç olunarak emsali hâsılı ile birlikte bir maaş hesabı ile 270 lira ikramiye verilmesinde daîresince alâkası kesilenler hakkında 1683 numaralı kanunun 13 neü maddesinin tatbik edileceğine dair olan 1920 numaralı kanun hükmüne istinad edildiği anlaşılmakta ise de adı geçen alâkasının kesilmesi bu kanunun tayin ettiği şekilde olmayıp kendisi hakkında memurin kanunu mucibince tenzili sınıf cezası verilmiş ve bu ceza 1321 numaralı kanuna göre ihraç şeklinde inkılâb etmiş olmasına ve bu vaziyette bulunanlara 1683 numaralı kanunun 13 neü maddesinin tatbik olunacağına dair bir hükmü kanunî bulunmamasına binaen verilmek istenilen ikramiyenin reddi encümenimizce de muvafık görülmüştür.

15 — Askerî müzede üçüncü sınıf muamele memuru iken 1 - I - 1931 de tekaüdü iera edilmiş olan Kemalettinin malûl bulunmasından tekaüd maaşının derece üzerinden tadiline aid dosyada malûliyetinin vazife esnasında ve vazife icabı olduğu hakkında zamanı vukuunda tanzim

ileyhin malûliyettini mucib olan esbabın vazife-esnasında hâdis olsa bile vazife icabı olarak kabulüne imkân görülmeyerek iade olunmuş ve tekaüd kanununun 28 ve 30 neu maddelerindeki vazife icabı tâbirinin tefsiren halli Yüksek Meclisten istirahat edilmişti. Tekâüd kanununun bu maddelerindeki malûliyetten maksud zabıtlarla askerî ve mülki memurların kendi sun ve taksirleri olmaksızın hini tekaüdülerinde mevcut olub vazife esnasında hâdis ve vazifeden mümbais olarak düçar oldukları malûliyetler olduğu 195 numaralı tefsir kararile tavzih ve tesbit buyurulması üzerine Kemalettin Beyin evvelce iade olunan maaş evrakı da bu tefsir kararından bahsile tescil olunmak üzere tekrar Divana gönderilmiştir. Mumaileyhin vaziyetinin bu tefsir kararı ile ne suretle telif edilmekte olduğuna dair yapılan istizaha tekaüdüğü mucib olan romatizmanın gayri sıhhi şerait altında ve bir çok mahrumiyetler içinde vazifeye devam esnasında meşak ve hidematı askeriyeden mütevellid olarak entan suretile husule geldiği zayıat şubesinin 11-II-932 tarihli ve 1002 numaralı tevsiknamesile, resyevi arzasının 926 senesi zat işleri dairesi müdür muavini vazifesini ifa ederken başladığı yine zayıat şubesinin 21 - IV - 931 tarih ve 2594 numaralı tevsiknamesile tevsik edildiği ve şu halde malûliyeti birinci fıkrada izah edildiği üzere vazifeden mümbais ve ikinci fıkrada izah edildiği üzere vazife esnasında hâdis olduğu cevabı verilmiştir. 195 numaralı kararın bütçe encümince yazılmış olan esbabı mucibe lâyihasında 1683 numaralı kanunun 28 ve 30 neu maddelerindeki malûliyetin vazife icabı yani vazifeden mümbais olması lâzımgeleceği vazifeden mümbais olan bir malûliyetin de vazife esnasında kendi suni ve taksirile olmaksızın uğranılan malûliyetten başka bir şey olmayacağı sarıhan ifade edilmiş olub bu da malûliyetin zamanı vukuunda istihsal edilmiş raporlarla tevsik edilmek iktiza edeceği ve mumaileyh Kemalettin Bey hakkında Millî Müdafaa vekâleti Sıhhiye dairesinden yazılan müzekkerede ise bu bapta zayıat şubesinin beyanatına istinad edilip zayıat şubesince de marazın esbab ve avamilini tayinde salâhiyettar olmadığı halde zaman ve mahal tayini suretile hastalığın vazife esnasında ve vazife icabı olarak husule geldiği, tevsik edilmeyerek sadece bu hastalığın memur bulun-

edilmiş olması lâzımgelen tabib raporu mevcud olmayıp Sıhhiye dairesinin bu hususa dair müzekkeresinde Zayıat şubesinin ifadesine istinad edildiği cihetle bu işe aid dosyanın Divanca tescil edilmeyerek red ve iadesi muvafık görülmüştür.

duğu zamanlarda iklim, hava gibi bazı esbabın tesirile husule geldiği iddia edilmekte ve bu vaziyet ise her zaman, her yerde, her memur ve hatta her şahıs için tabii bir akibet olduğuna göre bu malûliyetin 1683 numaralı kanununun 28 ve 50 nei maddelerinde zikredilib 195 numaralı kararlarla tarif ve tazyih buyurulan malûliyetlerden addine imkân olmadığından evrakı tahakkukiye tescil edilmeyerek iade kılınmıştır.

16 — Samsun gümrük başmüdürlüğüne kaçak tutulan on beş buçuk kilo esrarın peşin ikramiyesi olarak 300 liranın bütçeye masraf ve müstahaklarına tevzi edilmek üzere emanet hesabına irad kaydedildiği ve ayrıca tutulan beş kilo 650 gram esrarın peşin ikramiyesi olarak 113 liranın tediye edildiği görülerek 1918 numaralı kanununun 60 nei maddesine göre tahakkuk eden ikramiyelerin 61 nei maddeye nazaran % 30 zunun peşin verilmesi icab ederken tamamının peşinen itası sebebi sorulmuş ve ikramiyelerin tahakkukuna esas tutulan sıf kıymetlerine aid mazbataların gönderilmesi istenilmiş idi. Buna verilen cevabda :

413 lira ikramiyenin Uyuşturucu maddeler inhisarının merbut olduğu İktisad vekâleti bütçesinden tesviyesi muktazi bulunduğu ve emanete alınan 300 liradan 278 lirasının ashabı istihkaka reddolunub 22 liranın fuzulen masraf kaydedildiği anlaşıldığı ve sıf kıymetinin kilosu 40 - 44 lira olduğu İstanbul başmüdürlüğünden bildirilmesi üzerine bu suretle tahakkuk ettirildiği bildirilmiştir.

2253 numaralı kanununun afyon ve müştaklarının dahilinde imal ve harice satışının inhisara tâbi bulunduğuna dair olup hariçten ithali memnu her hangi bir madde hakkında hükmü muhtevi olmadığı ve kanunu mezkûrun 1 haziran 1933 ten itibaren meri olduğu halde kaçak esrarın bu kanununun meriyetinden evvel tutulmuş olduğuna nazaran ikramiyenin neye istinaden İktisad vekâleti bütçesinden verilmesi lâzımgelceği ve kanunen alım ve satım, imal ve istimali memnu olan ve piyasada mevcud olmayan bir madde hakkında ne suretle kıymet takdir edildiği ve 1918 numaralı kanununun 60 nei maddesine göre tahakkuk ettirilen ikramiyenin tamamının peşinen tediye edilmesi sebebi tekrar sorulması üzerine işbu esrarların 2253 numaralı kanununun neşrinden evvel tutulmuş bulunduğu

16 — Samsun gümrük başmüdürlüğüne kaçak tutulan on beş buçuk kilo esrarın peşin ikramiyesi olarak bütçeye masraf ve müstahaklarına tevzi edilmek üzere emanet hesabına irad kaydedilen 300 ve ayrıca tutulan 5 kilo 650 gram esrarın peşin ikramiyesi olarak tediye olunan 113 lira ikramiyenin, bu meselede 1918 numaralı kanuna temas eder bir mahiyet görülmediğinden fuzulen bütçeye masraf kaydı suretile tediyesi doğru olamayacağına dair Divan-ı ittihaz olunan red kararı muvafık görülmüştür.

Aneak bu gibi memnu ve sıhhati umumiye üzerinde müessir maddeler kaçakçılığı ile müca-delenin müsmir bir şekilde devamı için bunların muhbir ve musadirlere de münasib bir miktar ikramiye verilmesi için icab eden kanunî hükümlerin tedvini de encümenimizce faideli görülmekle Hükümetin nazarı dikkati celbolunur.

anlaşıldığından musadirlere ikramiye verilmesine imkân olmadığının Samsun başmüdürlüğüne tebliğ edildiği cihetle muktazasının tayini lüzumu bildirilmiştir. Musadere edilen esrar maddesi gerek 2253 numaralı kanunun meriyetinden evvel ve gerek sonra tutulmuş olsun bu kanun afyon ve müştakkatının dahilinde imal ve harice satılmasının inhisara tâbi tutulduğundan bâhis olub alım, satım, imal ve istimali memnu sair mevad hakkında bir hükmü tazammun etmediği gibi bu mesele de 1918 numaralı kanuna temas eder bir kaçakçılık mahiyeti de görülemediğinden füzulen bütçeye masraf kaydı suretile tediyeye edilen salifüzzikir 413 lira kabul ve vize edilmiş ve lüzumu istirdadı Gümrük ve inhisarlar vekâletine yazılmıştır.

Balıkesir mebusu Hayrettin Karanın teşriî masuniyeti hakkında

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 27/VI/1935 - Sayı : 3039)

No.
893

Aleyhine açılmış olan hakaret davasından dolayı teşriî masuniyetinin kaldırılması istenilmiş olan Balıkesir mebusu Hayrettin Karana isnad edilen suç teşkilâtı esasîye kanununun 12 ve 27 nci maddelerinde yazılı suçlar arasında olmadığından dahilî nizamnamenin 180 nci maddesinin 2 nci fıkrası mucibince takib ve muhakemesinin devre sonuna bırakılmasına karar verilmiştir *(Cild 3 - Sayfa 188 ve Cild 4 - Sayfa 135,186)*.

14 haziran 1935

Mücbir ve zarurî sebebler dolayısıyla takib ve tahsiline imkân görülemeyen borçların terkinini hakkında

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 27/VI/1935 - Sayı : 3039)

No.
894

Mücbir ve zarurî sebebler dolayısıyla takib ve tahsiline imkân görülemeyen ve iki kalemde 278 lira 63 kuruştan ibaret olan zimmetlerin kavidlerinin terkinine karar verilmiştir *(Cild 2 - Sayfa 6 ve Cild 4 - Sayfa 135,186)*.

14 haziran 1935